

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Ручина А.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

В роботі обґрунтована роль нематеріальних активів (НМА) в господарській діяльності економічних суб'єктів. Визначено, що реформування діючої системи правового регулювання майнових відносин і бухгалтерського обліку НМА вимагає серйозних змін в методиці їх обліку та аналізу. Трактування поняття «нематеріальні активи» відповідно до облікового підходу викладено у П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» [1]. Однак, на наш погляд, доцільно визначати НМА через більш загальне поняття «довгострокові активи» із зазначенням характерних властивостей цих активів. А саме: як довгострокові активи, що не мають матеріально-речової форми, призначені для використання у виробництві і реалізації продукції, при виконанні робіт чи наданні послуг, або для управлінських потреб підприємства, здатні приносити підприємству економічні вигоди (дохід) в майбутньому, не призначені для перепродажу, виняткові права на які документально підтверджені.

В системі обліково-аналітичного забезпечення управління НМА можна виділити три підсистеми: облік, аналіз, контроль. Використовуючи системний підхід пропонуємо схему і механізм комплексного аналізу НМА, заснований на взаємодії різних узагальнюючих показників, що надає можливість збалансувати проведення аналітичних процедур з метою комплексного уявлення про ефективність використання нематеріальних активів.

Сучасні тенденції економічного розвитку характеризуються швидким знеціненням нематеріальних активів. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне розрахунок швидкості такого знецінення, а також швидкості оновлення активів. Швидкість оновлення НМА пропорційна швидкості вичерпання (знецінення) цих активів (знецінення НМА), яка обумовлена функціональним і економічним старінням і проявляється втратою вартості в результаті появи нових розробок відповідного виду. Зниження ефективності нематеріальних активів відбувається також в результаті зміни зовнішніх чинників загальноекономічного і галузевого характеру, в тому числі скорочення попиту на конкретний вид продукції, зміни правових норм.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" (П(С)БО 8) затверджено наказом Міністерства фінансів від 18.10.1999 № 242.
2. Єршова Н.Ю. Визначення нематеріальних активів та їхня оцінка // Вісник ЗНУ. – 2010. - № 2(6). – с. 157 – 161.
3. Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством / Н. Голячук // Економічний аналіз : зб. наук. праць; редкол.: С.І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка». – 2010. – Вип. 6. – Ч. 3. – С. 408–410.